

Scenariusz zajęć z przedsiębiorczości

KORZYSTAM Z INNYCH USŁUG BANKU

Cele:

- orientacja uczniów w zakresach różnych form oszczędzania pieniędzy,
- poznanie zasad korzystania z kredytu.

Pojęcia:

- wpływy, oszczędności i lokaty;
- cele finansowe,
- metody gromadzenia oszczędności,
- koszty, ryzyko, korzyści, zyski z różnych sposobów oszczędzania,
- bank – różne formy lokowania oszczędności,
- kredyt, dłużnik, wierzyciel,
- linia kredytowa.

Oczekiwane rezultaty

Po zajęciach uczeń:

- rozumie konieczność uwzględniania w budżecie oszczędności,
- pozna koszty, ryzyko, korzyści płynące z różnych form oszczędzania,
- uzasadnia decyzje dotyczące lokowania swoich oszczędności,
- umie określić czynniki wpływające na decyzje inwestycyjne w odniesieniu do celów finansowych,
- rozpatruje korzyści wynikające z zaciągania kredytów.

Materiały: teksty „Wady i zalety różnych form oszczędzania”, „Grosik do grosika”, „Jaka twoja rada?”.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Nauczyciel zapoznaje uczniów z celami zajęć. Następnie odwołuje się do zajęć „Finanse osobiste” i „Finanse rodzinne”, kiedy była mowa o planowaniu wydatków i dochodów, jak również o tym, że część pieniędzy trzeba mieć w

rezerwie na nieprzewidziane skutki. Prosimy uczniów, aby zastanowili się, po co są potrzebne oszczędności. Czy kiedykolwiek oszczędzali pieniądze oni i ich rodzice. Dlaczego?

Przykładowe odpowiedzi: by być przygotowanym na różne wydatki, móc kupić kiedyś coś na co nie stać w tej chwili, osiągać zyski z ulokowanych pieniędzy, by móc wykształcić dzieci itp.

W jaki sposób rodzice lokowali oszczędzane pieniądze? (lokata terminowa w banku, akcje, ziemia, mieszkanie, in.)

2. Omawiamy z uczniami zalety i wady różnych możliwości lokowania pieniędzy. W dyskusji wykorzystujemy tekst pomocniczy 1. W ocenie różnych możliwości lokowania oszczędności posługujemy się ulotkami, broszurami, wycinkami z gazet bankowych itp.

3. Korzystając z przygotowanych ulotek lub informacji z Internetu dzielimy uczniów na grupy i prosimy aby przygotowali ranking banków. Mogą posłużyć się tabelką.

Nazwa banku	Usługa	Warunki usługi
1.		
2.		
3.		
4.		

Ćwiczenie pozwoli również przyrzeć się lepiej korzyściom składania depozytów – lokat finansowych oraz pozwoli na poznanie warunków zaciągania kredytu.

4. Wyjaśniamy uczniom, że ludzie wykorzystują pieniądze do zarabiania pieniędzy. Kiedy oszczędzają je w banku, wypłaca on im wynagrodzenie za ulokowane środki w postaci odsetek. Prosimy, aby uczniowie dobrali się w pary, zapoznali się z materiałem 2 i prześledzili jak „pracują” pieniądze.

5. Podczas podsumowania rozdajemy materiał 3. Uczniowie podzieleni na grupy mają wybrać po dwie sytuacje i przygotować rozwiązanie. Podczas pracy zespołów nauczyciel udziela wskazówek, a po skończonej pracy następuje odczytanie rozwiązań.

6. Uczniowie mają zadanie, aby poszukać możliwości nabycia komputera, kiedy nie ma dość oszczędności, aby kupić go za gotówkę.

Proponowane rozwiązania:

- zaciągnięcie kredytu w banku,
- zakup na raty.

Przypominamy uczniom, że kredyt oznacza zwrot do banku większej kwoty niż wzięliśmy.

Kredyt polega na odstąpieniu przez jedną ze stron (wierzyciela) drugiej stronie (dłużnikowi) określonej wartości w pieniądzu lub w towarze pod warunkiem zwrotu w ustalonym terminie, łącznie z dodatkową wartością – procentem.

Wyodrębniamy kredyty: towarowy i pieniężny. Kredyt towarowy umożliwia prowadzenie działalności handlowej, kiedy nabywcy nie posiadają wystarczających środków, aby kupić towar od razu, sprzedawcy zaś nie mają innego nabywcy, który mógłby natychmiast zapłacić gotówką. Kredyt towarowy jest udzielany na krótki termin.

Kredyt pieniężny to udzielenie pożyczki w gotówce w zamian za określony procent. Najczęściej udzielany przez banki lub instytucje finansowe, np. kasy oszczędnościowo-pożyczkowe. Wyróżniamy kredyty:

- Krótkoterminowe – terminy spłaty są krótsze niż jeden rok,
- Średnioterminowe – termin spłaty rozłożony jest na okres od 1 roku do 5 lat,
- Inwestycyjne – udzielane są na długie terminy i przeznaczone na planowane inwestycje.

Różnica między pożyczką a kredytem polega na tym, że pożyczka udzielana jest w gotówce i bank wie, na co jest przeznaczona. Kredyt natomiast udostępniany jest na konkretny cel np. budowa domu.

Banki udzielające kredytu dokonują oceny wiarygodności dłużnika tzn. analizują czy będzie on zdolny oddać pożyczoną sumę wraz z odsetkami w ustalonym terminie. Banki wymagają również zabezpieczenia, jeśli nie jesteśmy w stanie spłacić pożyczki. Wówczas bank przejmuje przedmiot zabezpieczenia. Może nim być hipoteka, ustanowiona na nieruchomości będące własnością osoby biorącej kredyt np. samochód, mieszkanie, kosztowności itp. Zdarza się także, że bank wymaga poręczenia tzw.

żyrantów, czyli osoby wiarygodne dla banku i które zobowiązują się spłacić nasze długi jeżeli my nie możemy. Inną formą pożyczki jest kredyt na rachunku bieżącym. Polega on na tym, że po podpisaniu odpowiedniej umowy kredytowej można ze swego konta pobrać więcej pieniędzy, niż na nim jest. Można więc mieć debet na rachunku, ale tylko do ustalonej kwoty. Pamiętajmy o tym, że pożyczki nie są udzielane za darmo. Trzeba je spłacać, nie tylko tyle ile się dostało, ale także odsetki.

Prosimy uczniów, aby ocenili wady i zalety zakupów na kredyt.

Kredyt	
„ZA”	„PRZECIW”

7. Dzielimy uczniów na zespoły i rozdajemy przyniesione np. z banku warunki otrzymania kredytu oraz różnych sklepów sprzedających na raty. Uczniowie powinni wybrać rodzaj komputera, jaki chcą kupić, a następnie niech przeprowadzą symulację zakupu na raty i na kredyt i porównają różnicę.

Podsumowując podkreślamy, że podczas korzystania z kredytu są indywidualne sytuacje, które zmuszają ludzi do ich brania.

Materiał pomocniczy 1

WADY I ZALETY RÓŻNYCH FORM OSZCZĘDZANIA

Istnieje wiele sposobów oszczędzania. Możesz odkładać pieniądze pod materacem albo w skarbonce. Można też kupować dzieła sztuki, biżuterię, monety, znaczki, nieruchomości, ziemię i in. Inne możliwości oferują banki, istnieją także aktywne sposoby oszczędzania, które nazywamy inwestowaniem. Słowo to kojarzy się z budowaniem nowych fabryk czy też gruntów, ale również można inwestować w firmy przynoszące zyski. Każda metoda ma swoje wady i zalety, które przedstawiamy poniżej. Zastanów się, co jest najlepsze dla ciebie, dla twojej rodziny.

Lp.	Forma	Zalety	Wady
-----	-------	--------	------

1.	Skarbonka	Natychmiastowy dostęp do gotówki.	Ryzyko utraty pieniędzy, brak dochodu w postaci odsetek.
2.	Książeczka oszczędnościowa – oprocentowany rachunek a vista.	Bezpieczeństwo, wysoka płynność, dość łatwy dostęp do gotówki, stały wgląd w stan oszczędności.	Niska dochodowość.
3.	Rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe (konta osobiste), oprocentowany rachunek a vista.	Bezpieczeństwo, wysoka płynność, możliwość korzystania z kart do bankomatów oraz realizowania zleceń stałych np. płatności za czynsz, telefon.	Wymaga stałych dochodów, niskie oprocentowanie.
4.	Lokaty terminowe z ustaloną stopą oprocentowania.	Odsetki powyżej stopy inflacji, tym wyższe im dłuższy termin spłaty, bezpieczeństwo.	Płynność zależy od terminu lokaty, rozwiązanie jej przed terminem wiąże się z utratą części odsetek.
5.	Obligacje skarbowe – papiery wartościowe emitowane przez państwo.	Atrakcyjne odsetki powyżej stopy inflacji, bezpieczeństwo lokaty. Wysoka płynność – przed terminem można je sprzedać na giełdzie za pośrednictwem biura maklerskiego.	Konieczność posiadania rachunku inwestycyjnego w biurze maklerskim.
6.	Akcje – papiery wartościowe poświadczające współwłasność w spółce akcyjnej.	Możliwość osiągnięcia wysokich zysków, wynikających z gry na giełdzie, wypłata dywidendy, duża płynność.	Duże ryzyko, możliwość utraty pieniędzy wynikająca z gry na giełdzie, konieczność prowadzenia

			rachunku w biurze maklerskim, wymaga bieżącego śledzenia koniunktury na giełdzie, niepewne dywidendy.
7.	Jednostki uczestnictwa, fundusze inwestycyjne jako instytucje lokujące pozyskane środki w różne aktywa, najczęściej w akcje i obligacje, bony skarbowe.	Różnorodność posiadanych aktywów pozwala na zminimalizowanie ryzyka, wysoka dochodowość, kompetencja i fachowość ludzi zarządzających pieniędzmi.	Prowizje o zróżnicowanej wysokości przy kupnie i sprzedaży, silny wpływ sytuacji na rynku.

Zanim zainwestujesz pomyśl o bezpieczeństwie, płynności, dochodowości, kontroli oraz czynnikach zewnętrznych:

- Bezpieczeństwo –czyli jakie jest ryzyko utraty zainwestowanych pieniędzy,
- Płynność – a więc, czy łatwo będzie otrzymać zwrot gotówki, gdy zajdzie taka potrzeba,
- Dochodowość – czyli, ile można zarobić na tej inwestycji, jaka jest stopa zwrotu z inwestycji,
- Kontrola – czy będziesz miał kontrolę nad sposobem wykorzystania zainwestowanych pieniędzy,
- Prostota – czy łatwo jest zainwestować i zrozumieć zasady inwestowania,
- Czynniki zewnętrzne – jak na wybraną formę inwestycji wpłynie np. sytuacja na giełdzie papierów wartościowych.

Materiał pomocniczy 2

GROSIK DO GROSIKA

Być może wydaje się tobie, że nie warto oszczędzać, bo odsetki od tego są niewielkie. Nie masz racji. Dzięki kapitalizacji odsetek twój majątek może powiększać się w całkiem szybkim tempie. Poniższa tabela ilustruje różnice między oszczędzaniem z kapitalizacją i bez kapitalizacji odsetek.

Zakładamy, że pragniesz ulokować w banku 100zł przy stopie procentowej równej 10%. Po roku otrzymasz 100zł zainwestowanego kapitału plus 10zł odsetek. Jeśli nie byłoby kapitalizacji to w kolejnym roku odsetki znowu wyniosłyby 10zł. Jednak kapitalizacja oznacza, że odsetki naliczane są od uprzednio uzyskanych odsetek, czyli nie od 100zł ale od 110. Wynoszą więc 11zł. Oznacza to, że po dwóch latach zainwestowanie 100zł przynosi dochód w wysokości 12zł itd.

Okres lokaty w latach	Wysokość odsetek bez kapitalizacji	Początkowa wpłata plus odsetki	Wysokość odsetek z kapitalizacji	Początkowa kwota plus odsetki z kapitalizacją
1	10.00	110.00	10.00	111.00
2	10.00	120.00	11.00	121.00
3	10.00	130.00	12.10	133.00
4	10.00	140.00	13.31	146.00
5	10.00	150.00	14.64	161.05
6	10.00	160.00	16.11	177.16
7	10.00	170.00	17.72	194.87
8	10.00	180.00	19.49	214.36
9	10.00	190.00	21.44	235.79
10	10.00	200.00	23.58	259.37

Rozumiecie więc, że opłaca się być klientem banku. Zawsze jednak należy zastanowić się nad jego wyborem. Przy wyborze banku bierzemy pod uwagę: bezpieczeństwo, lokalizację, oferowane warunki, dostępność.

Materiał pomocniczy 3

Jaka jest twoja rada?

Zapoznaj się z problemami i zaproponuj rozwiązanie.

1. Kasia chce bezpiecznie zainwestować 1000zł na długoterminową lokatę, ale chce osiągnąć maksymalne zyski. Co powinna ulokować pieniądze?

.....
.....

2. Tomek chce oszczędzać na studia dla 5-letniej córeczki po 100zł każdego miesiąca. Chce osiągnąć maksymalny dochód i gotów jest zaryzykować. Jak powinien zainwestować pieniądze?

.....
.....

3. Ewa ma do zainwestowania 1600zł. Połowę kwoty chce ulokować bezpiecznie z możliwością wycofania pieniędzy w każdej chwili. Pozostałą kwotę chce ulokować w inwestycję długoterminową. Co jej zaproponujesz?

.....
.....

4. Jarek ma 200zł i chce kupić akcje dwóch przedsiębiorstw, ale boi się i nie ma czasu na bieżąco śledzić notowań na giełdzie. Jak powinien postąpić?

.....
.....

5. Paweł dostał od Świętego Mikołaja 800zł, które chce przeznaczyć na wycieczkę w lipcu. Chce pieniądze tak zainwestować, aby na koniec czerwca móc je podjąć. Jak powinien je ulokować?

.....
.....

6. Ania ma 1000zł i chce kupić akcje, ale boi się ryzyka. Marzy jej się bezpieczna inwestycja, przynosząca stały dochód. Jak powinna je ulokować?

.....
.....